

Je straat in het archief

In Tiel staat het Regionaal Archief Rivierenland. Maar wat doet een archief? En wat vind je daar? Hoe doe je dat??

In deze les gaan we digitaal onderzoek doen in het Regionaal Archief Rivierenland. We gaan kijken hoe jouw omgeving er vroeger uit zag.

Wat
weet je al?

Even je geheugen
opfrissen. Welke
woorden
komen er in je op bij
het woord 'archief'?
Schrijf die op.

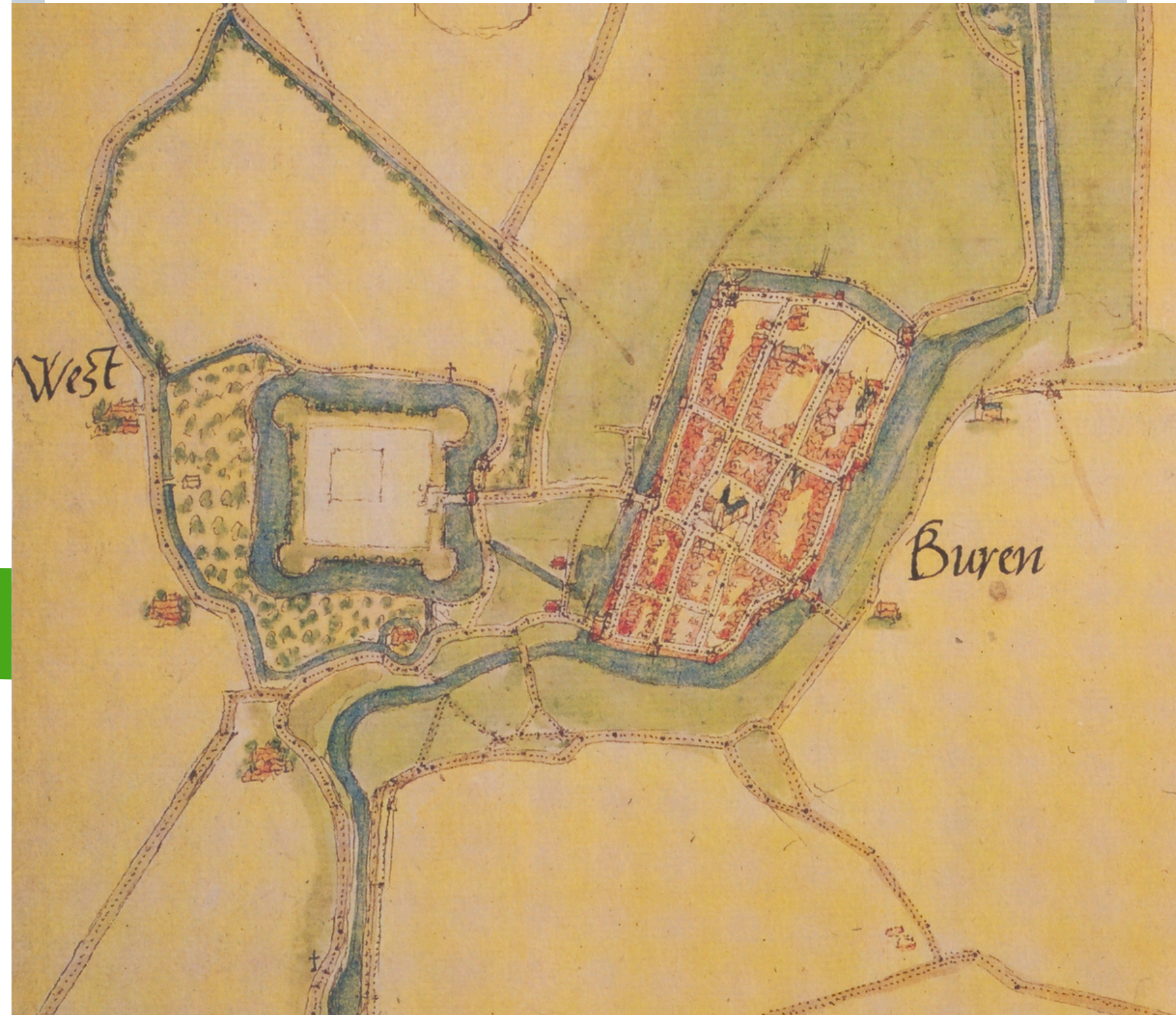
Bekijk het filmpje

Nu weet je wat een archief is. In het archief ligt opgeborgen wat de moeite waard is om te bewaren voor later. Het zijn bronnen die iets vertellen over gebeurtenissen. Wat bewaren jullie voor later?

Mijn huis staat in.....

Ga naar Google Maps. In het zoekveld bovenin vul je Buren in.
Vergelijk Maps met de kaart van Buren uit 1560 hieronder:

**Mijn
woonplaats**

1

Wat valt je op? Wat is er veranderd?

2

Is jouw woonplaats groter geworden?
Waar zijn er wel en waar zijn er geen nieuwe
woningen gebouwd?

3

Belangrijke gebouwen staan ook vaak op de
kaart. Welke gebouwen zie jij op de kaart van
vroeger? Welk gebouw staat er nu nog?

Fabrieken in Buren.....

Ga naar de website van de Canon van Buren. Klik op het venster van 1895. Lees de tekst goed door.

1 Welke nieuwe fabrieken kwamen er in deze periode?

Noem er 4:

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....

2

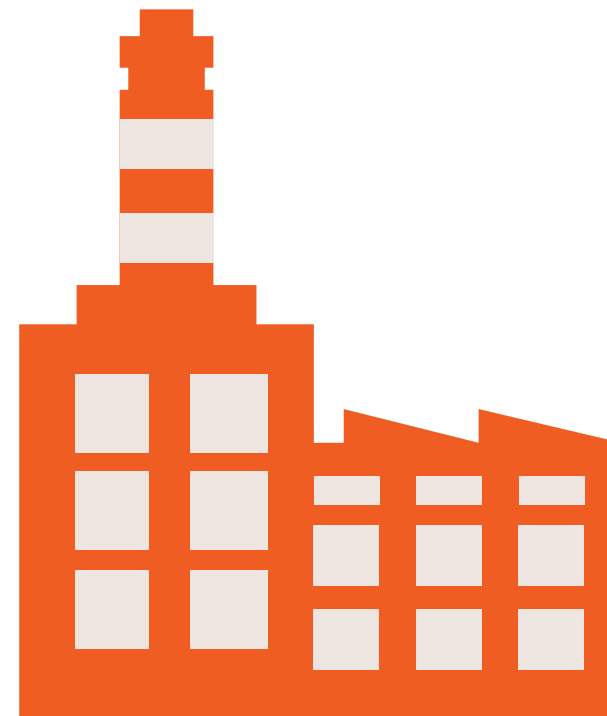
Hoe heette de straat waar de stoomzuivelfabriek was?

Fabrieken in Buren

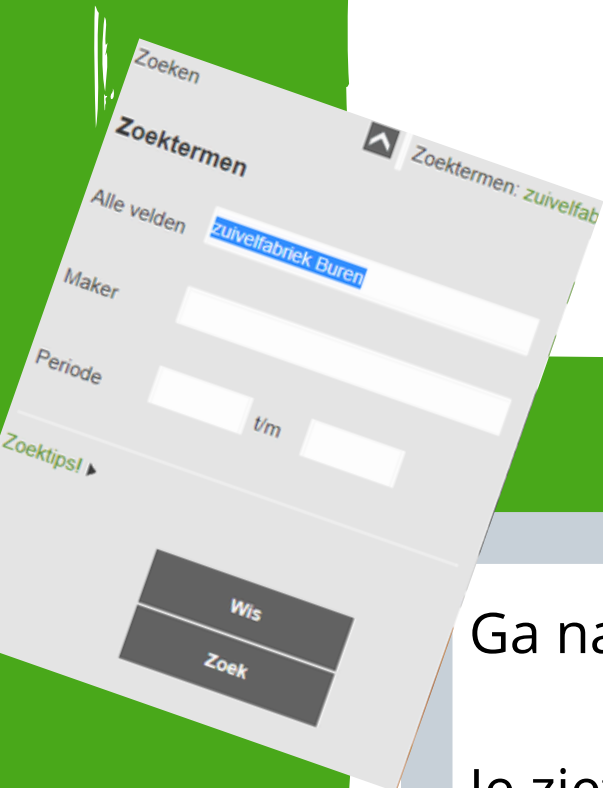
Ga naar Wikipedia. Zoek naar het artikel 'lijst van straten in Buren'. Zoek naar de Kornedijk en lees de informatie goed door.

3

Waarom heette de Kornedijk zo, denk je?

**Plak hier
een foto van de
zuivelfabriek**

Zoeken

Zoektermen

Alle velden zoektermen: zuivelfab

Maker

Periode t/m

Zoektips! ▶

Wis

Zoek

Ga naar de website van het Regionaal Archief Rivierenland.

Je ziet in het midden van het scherm een zoekbalk staan. Vul hier de zoekterm 'zuivelfabriek Buren' in. Selecteer achter 'zoek in:' Beelden en klik dan op zoek. Je krijgt een aantal foto's en tekeningen uit verschillende jaren te zien. De tekeningen dateren van circa 1955 en laten de plannen zien voor de nieuwbouw van de fabriek aan de Hulsterstraat, op een industrieterrein.

1 Welk onderdeel van de fabriek zie je zowel op de tekening als op de foto's? Waarom had de fabriek dit nodig?

2 Er is een foto waarop schepen op de Korne te zien zijn. Waarom stond de stoomzuivelfabriek aan de rivier? Waarvoor werden de schepen gebruikt?

3 Waarom verhuist de stoomzuivelfabriek later naar het industrieterrein, denk je?

De tijd van burgers en stoommachines

De negentiende eeuw noemen we de tijd van burgers en stoommachines. In deze tijd werd de stoommachine uitgevonden. Een van de uitvindingen was de stoommachine. De stoommachine dreef andere machines aan die bijvoorbeeld garen sponnen en stoffen weefden in een textielfabriek. Voor deze uitvinding gebeurde dit vaak met de hand of met de hulp van dier-, water- of zwaartekracht. Er waren ook mobiele stoommachines. Dat waren kleine machines die op een voertuig werden gezet. Zo ontstonden de eerste stoomlocomotieven, stoomboten en stoomauto's. Spoorlijnen werden aangelegd en windmolens werden vervangen door stoomgemalen. Al deze ontwikkelingen maakten het mogelijk dat mensen sneller konden reizen en meer konden produceren. Omdat de veranderingen zo'n grote invloed hadden op de manier van leven, noem je deze ontwikkeling ook wel de industriële revolutie.

- 1 Bekijk het filmpje 'Op Stoom'. Waarom is alles van de machines gemaakt van ijzer en staal?
- 2 Waar werd de stoomtrein in het begin vooral voor gebruikt?

Tram in Buren

Tramlijn Tiel, Buren, Culemborg

Tiel, Buren en Culemborg waren van 1906 tot en met 1918 met elkaar verbonden met een stoomtram.

Nu heb je alleen trams in grote steden als Amsterdam en Den Haag maar in die tijd dus ook in Buren!

Ga naar de website van de Canon van Buren. Klik op het venster van 1906 over de tramlijn. Lees de tekst goed door.

1

Wat was de gemiddelde snelheid van de tram?

2

Waarom stopte de tram in 1918?

We gaan weer zoeken naar beeld!

Ga naar de website van het Regionaal Archief Rivierenland.

Voer als zoekterm in 'stoomtram Buren'.

3

Zoek de foto van de conducteur van de stoomtram. Wat is zijn naam?

4

Als de tram niet reed, werd hij geparkeerd in een speciaal gebouw: de remise. Kun jij een foto van de remise vinden in de zoekresultaten?

5 In 1839 reed de eerste trein in Nederland tussen Amsterdam en Haarlem. Hier zie je een treinkaartje voor deze trein. Wat kost een treinritje van Amsterdam naar Haarlem in 1839?

6 Zoek op www.ns.nl op hoeveel een enkele reis van Amsterdam naar Haarlem nu kost.

7 In 1839 duurde een ritje met de trein van Amsterdam naar Haarlem 25 minuten.

Zoek op www.ns.nl op hoe lang je nu over dezelfde rit doet.

Water halen

Water halen aan de pomp.....

In Buren, maar ook in dorpjes als Zoelmond kwam pas een centrale waterleiding na 1953. Tot die tijd moest men met emmers water halen aan de dorpspomp. Luister maar naar het verhaal van een buurvrouw en buurman in Zoelmond die elkaar ontmoeten bij de dorpspomp.

Ga naar de website www.studiezaalwand.nl. Zoek op de digitale studiezaalwand een foto van Zoelmond. Zoelmond staat in rode letters onder de foto. Klik op de foto en bekijk het filmpje.

1 Buurman is met stoomtram naar Culemborg geweest. Wat vond hij daar bijzonder en heeft hij voor het eerst bezocht?

2 Buurvrouw is met stoomtram naar Tiel geweest. Wat vindt zij van Tiel?

Ga naar de website van de Canon van Buren. Klik op het venster van 1906 met de titel 'In Betuws armoeland'. Lees de tekst goed door.

3 Voor welke ziekte waren de inwoners bang?

4 Welke 4 wantoestanden waren er in Buren?

**Oude glorie
hersteld**

In oude glorie hersteld.....

Ga naar de website van de Canon van Buren. Klik op het venster van 1946. Lees de tekst goed door.

1

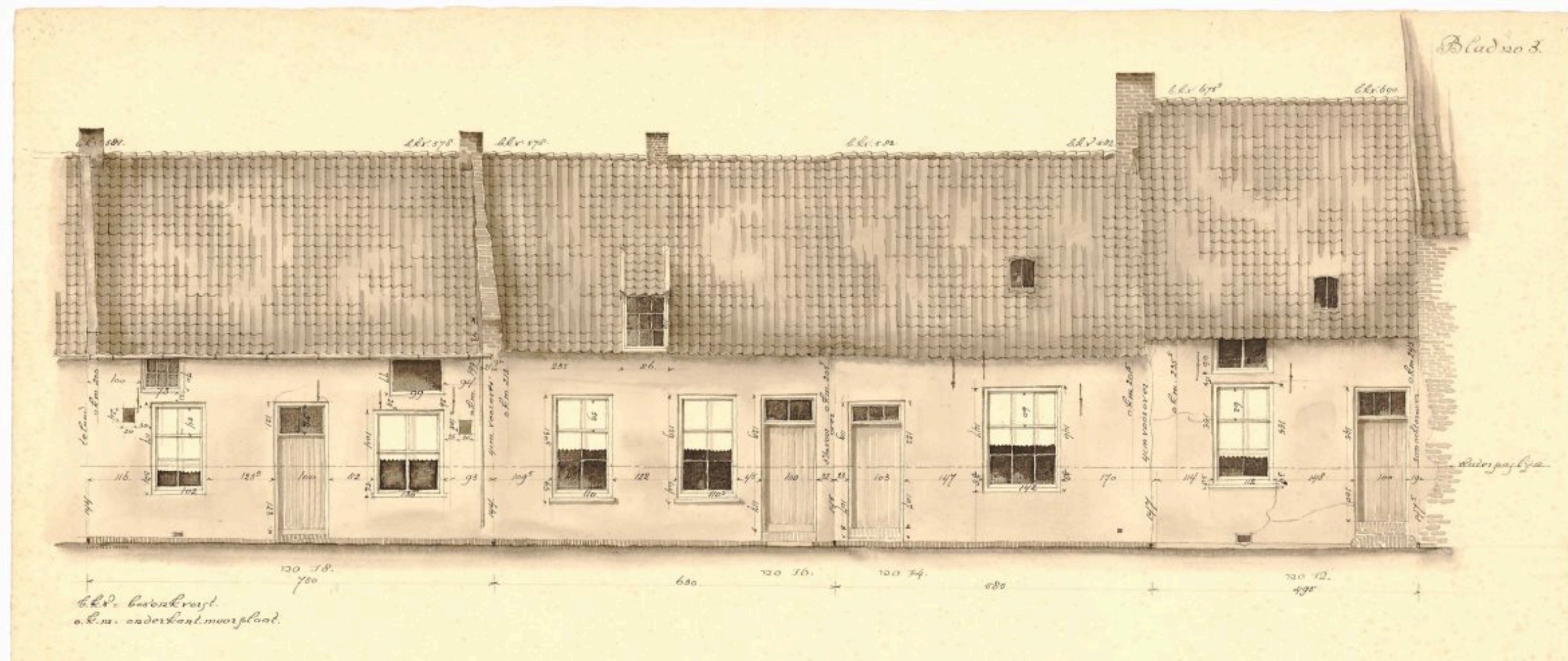
Wat is de naam van de burgemeester van Buren die zich inzette voor de restauratie van de huizen ?

2

Waarom was Buren een 'lichtend voorbeeld'?

3

Weet jij wanneer jullie huis gebouwd is? Voor of na 1940? Of woon je in een nieuwbouw huis?

Oude glorie hersteld

In oude glorie hersteld.....

We gaan kijken naar de huizen in de Kniphoek in Buren.
Hieronder zie je een foto van vóór de restauratie (het opknappen) en een foto van ná de restauratie.

4

Welke verschillen zie je tussen de twee foto's?

5

Waar in zou jij het liefst wonen en waarom?

1964

Regionaal Archief Rivierenland

1980

Regionaal Archief Rivierenland